

## Naujienlaiškis 2014 m. lapkritis



### Inovatyvus būdas mentorių mokymosi poreikiams tirti

Consortiul International LSDGC, Rumunija

CILSDGC mentorių rengimo patirtis buvo „pirmoji“ mažiausiai trimis aspektais: mokymų trukme (mes dažniausiai organizuojame ilgesnius mokymus – 15-90 valandų), skirtingomis dalyvių profesinėmis patirtimis (mes paprastai dirbame tik su mokytojais/švietėjais) ir besimokančiųjų grupės dydžiu (paprastai dirbame su mažiausiai 12 žmonių vienu metu).

Pirmuosius mokymus organizavome dviem etapais: 4 valandų įžanginiai mokymai 2014 m. gegužės mėn. trims mentorių ir mentorių koordinatorių grupėms, kuriose buvo po 3-7 senjorus, studentus ar bedarbius. Kadangi dalyviai atvyko iš skirtingų miestų, mes negalėjome atrasti tinkamo laiko mokytį visus kartu, todėl turėjome kartoti mokymus tris kartus. Ne visi dalyvavę mokymuose pasirašė savanorystės sutartis: iš 14 pirmųjų mokymų dalyvių, kontraktus pasirašė 10. Antruosiuose mokymuose, kurie truko 5 val., dalyvavo tik asmenys, sutikę būti savanoriais.

Grundtvig Mokymosi partnerystė  
2013-1-RO1-GRU06-29565 1

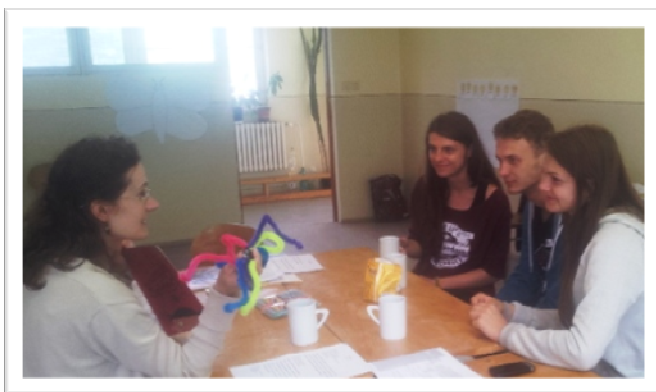
Įvadinuose mokymuose mes orientavomės į potencialių mentorių pažinimą, todėl turėjome dalyvius įtraukti į interpretacijas, diskusijas apie tai: a) kas yra mentorius, b) kokiais principais grindžiama sėkminga mentorystės programa. Mentorai skaitė trumpą tekstą ir dalijosi savo supratimu apie skirtingus mentoriaus darbo ir dalyvavimo programoje aspektus. Viena iš naudotų strategijų – „paskutinis žodis priklauso man“: kiekvienas mentorius turėjo moderuoti 10-15 minučių diskusiją apie įvairius mentorystės programos principus. Po jų nustatymo, suformulavimo, mentorai skatino kitus pasidalyti savo interpretacijomis ir iliustravimo pavyzdžiais, o pabaigoje pridėti savąją bei trumpai reziumuoti, ką visi aptarti principai reiškia. Toks būdas yra efektyvus siekiant per draugišką bendravimą sužinoti dalyvių mokymosi poreikius, todėl kiti mokymai gali būti planuojami atsižvelgiant į tai.



## Mentorių pagalba gerinant mokinių skaitymo įgūdžius. Mokymai mentoriams – kaip teikti mokymosi skaityti pagalbą

Združenie Orava pre demokraciu vo vzdelávaní, Slovákija

Slovakų komandos parengta mentorystės programa siekia spręsti mokinių skaitymo įgūdžių stokos problemą. Mentorai buvo apmokyti 2014 m. vasarą. Du lektoriai dirbo su grupe mentorių, kurie buvo atrinkti iš studentų ir jaunų bedarbių tarpo (bendradarbiaujant su vietinėmis įdarbinimo agentūromis).



Iš viso aštuoni mentorai užbaigė mokymų programą ir gavo sertifikatus. Mokymų tikslas – parengti mentorius darbui su jų ugdytiniais, suteikti galimybę tobulinti būtinus mentorystės įgūdžius, kurie buvo nustatyti pagal vaikų poreikius. Taip pat buvo siekiama sudaryti sąlygas dalytis patirtimi.

20 valandų mentorių mokymai apėmė penkias pagrindines temas:

- Kaip tapti geru mentoriumi (apie mentorystę),
- Gyvenimo įgūdžiai (pagalbai vaikams gyvenimo įgūdžių ugdyme),
- Skaitykime kartu (pagalba vaikui su skaitymu),

Grundtvig Mokymosi partnerystė  
2013-1-RO1-GRU06-29565 1

- Teigiamų mokinių nuostatų į skaitymą ugdymas;
- Mokymasis kartu (pagalbos mokytis būdai).

Itin naudinga tai, kad šių mokymų dalys buvo suplanuotos paraleliai su mentorių-vaikų susitikimais, taigi kiekviena mokymosi sesija buvo lydima susitikimo. Mentorui tai suteikė galimybę nedelsiant išmėginti tai, ko išmoko mokymuose, pastebėti rezultatą ir gauti naudingą atgalinį ryšį.

„Aš supratau, kad įmanoma labai gerai dirbti su vaikais, jeigu esame pajėgūs juos suprasti“ (Mentorius);

„Mokymasis kaip padėti vaikams mokytis privertė mane daugiau mąstyti apie mano paties mokymąsi“ (Mentorius);

„Esu labai patenkintas, kad mes parengėme naudingą programą. Aš pats gavau daug įkvėpimo“ (Mentorių mokytojas);

„Aš supratau, kad jeigu mes skiriame kitiems savo laiką ir energiją, jie tai įvertina“ (Mentorius).

## Skaitmeninis pasakojimas – inovatyvi veikla, jungianti mentorius ir jų ugdytinius

Grimstad kommune/Kvalifiseringstjenesten, Norvegija

Norvegijoje turime 10 mentorių- ugdytinių porų ir 3 mentorių mokytojus. Visi mūsų ugdytiniai yra 18-29 metų amžiaus imigrantai. Visi mentoriai panašaus amžiaus. Poros susitinka kas savaitę dviems valandoms. Kiekvieną mėnesį mentoriai susitinka dviejų valandų trukmės konsultavimo sesijoje.

Mentoriai ir jų ugdytiniai yra laisvi pasirinkti veiklas didžiajai daliai kartu leidžiamo laiko. Vis tik mentoriai privalo paskatinti ugdytinius pasidomėti bent dviejų vietinių organizacijų veikla (sporto, muzikos, religijos ir pan.) ir, kaip numatyta sutartyje, prisideda prie ugdytinio skaitmeninės istorijos ir CV parengimo.



Mentorių rengimo mokymuose nagrinėtos tokios temos:

Grundtvig Mokymosi partnerystė  
2013-1-RO1-GRU06-29565 1

- Kas yra geras mentorius (įtrauktas susitikimas su mentoriais iš Slovakijos ir Rumunijos);
- Kaip sukurti skaitmeninę istoriją;
- Daugiakultūris supratimas;
- Mentorius - ugdytinio santykių etikos aptarimas;
- Traumuojančios patirtys ir jų poveikis asmenybės raidai.

Labai rekomenduojame skaitmeninių istorijų kūrimą kaip patrauklią veiklą mentorių ir jų ugdytinių įtraukimui. Mūsų mentoriai naudojo iPad ir programą „Imovie“. Po to kai susipažino, mentorius ir jo ugdytinis susitarė dėl istorijos, kurią pastarasis pasakos. Tai turi būti istorija, turinti didelę reikšmę tam žmogui. Ji gali būti pozityvi (pvz. vedybos, naminis gyvūnėlis, geras draugas ir pan.) arba dramatiška (pasakojimai apie karą šalyje, iš kurios atvyko, kaip ir kodėl atkeliavo į Norvegiją ir pan.). Kadangi jie pasakoja asmenines istorijas, labai svarbu į filmuotą medžiagą įtraukti daiktus ar nuotraukas – jų istorijų iliustracijas. Techniškai mentorių užduotis ganėtinai paprasta – po vienos valandos instrukcijų, jie geba nufilmuoti ir redaguoti istoriją. Tokio 3-4 min. pasakojimo kūrimas padeda poroms pagaminti tai, kuo jie gali didžiuotis. Ugdytiniai tobulina kalbos įgūdžius ir mokosi naudotis skaitmeniniais įrankiais. Gruodį mentoriai, jų draugai ir mentorių mokytojai susitiks peržiūrėti visų sukurtų istorijų.

## Bendri pomėgiai ir stipriosios pusės – esminis kriterijus mentorių-ugdytinių porų sudarymui

Forum za slobodu odgoja, Kroatija

„Forumas už laisvę švietime“ programos įgyvendinimą pradėjo 2014 m. spalį. Mūsų septyni labai motyvuoti savanoriai mentoriai yra socialinių ir humanitarinių mokslų studentai bei jauni bedarbiai mokytojai. Jie įsitraukė į programą siekdami įgyti darbo su vaikais patirties ir ugdyti reikiamas kompetencijas. Mūsų ugdytiniai yra gabūs 6-7 klasių vaikai iš Matko Laginja pagrindinės mokyklos Zagrebe.



Dviejų dienų trukmės mokymai vyko 2014 m. spalio 3-4 d. Lektoriai buvo išoriniai ekspertai, sukaukę didelę patirtį darbe su gabiais vaikais ir jaunimu, turintys pasirinkimo teorijos ir mentorystės programų įgyvendinimo žinių. Įdomiausia mokymų dalis – dalyvių pastangos pažinti pačius save: talentus, stiprybes, elgesį skirtinguose santykiuose ir situacijose. Ši sesija buvo labai introspektyvi, „akis atverianti“ patirtis.

Prieš sudarant mentorių ir jų ugdytinių poras, mentorių koordinatoriai drauge su išoriniu ekspertu organizavo individualius susitikimus su kiekvienu

Grundtvig Mokymosi partnerystė  
2013-1-RO1-GRU06-29565 1

vaiku ir jų tėvais. Jų tikslas buvo supažindinti būsimus ugdytinius ir jų tėvus su programa, tuo tarpu mentorių koordinatoriui buvo naudinga pažinti vaikus ir jų tėvus, jų lūkesčius, vaikų hobius ir domėjimosi sritis.

Įvairiais būdais surinkę informaciją, mentorių koordinatorius ir išorinis ekspertas pasiūlė mentoriaus - ugdytinio poros sudarymo schemą. Pagrindinis kriterijus buvo panašūs interesai, žinios ir įgūdžiai, kuriuos mentorius galėtų perduoti savo ugdytiniam. Dviejų valandų trukmės susitikime, surengtame 2014 m. spalio 18 d., mentoriams, jų ugdytiniam ir tėvams buvo galimybė užmegzti ryšį, ypač per žaidimus (pvz. Veno diagrama buvo naudojama bendrų interesų sričių paieškai). Tėvų buvo prašoma parašyti laišką jų vaikų mentoriams. Tai buvo draugiškas būdas suformuluoti ko tikisi iš programos.

Visi atrodė maloniai ir entuziastingai nusiteikę programos atžvilgiu ir laukia tolimesnių žingsnių.

## „Pradedame teikti pagalbą“ programa, skirta savanoriams mentoriams. Vaikų globos agentūra, Mecklenburg-Western Pomerania, Vokietija

Deutscher Kinderschutzbund Landesverband Mecklenburg-Vorpommern e.V.,  
Vokietija

Įgyvendinant ES remiamą projektą „Mokomės būti gerais mentorais – LeGMe“, 2014 m. Vokietijos vaikų apsaugos agentūra (DKSB) parengė naują mentorystės programą jaunimui nuo 14 iki 18 metų amžiaus, kurie ketina palikti mokyklą (arba jau tai padarė) be jos baigimo pažymėjimo. Mūsų dabartinis projektas orientuotas į asmenis, greitai tapsiančius mentorais. Suplanuotas modulių ciklas, kuris pradedamas privalomais visos dienos įvadiniais mokymais. Juose dalyviai mokomi pagrindinių dalykų, reikalingų būsimai mentorystės veiklai. Po pirmosios dienos kiekvienam norinčiam tapti mentoriumi teikiamas atgalinis ryšys. Kartu su projekto koordinatoriumi, jie priima bendrą sprendimą ar dalyvis taps mentoriumi. Po veiklos pradžios mentorai kas keturias savaites dalyvauja privalomoje sesijoje, kuri yra tęstinio mokymosi dalis. Šiuose susitikimuose aptariamos mentorystės veiklų įgyvendinimo metu kylančios problemos ir sunkumai.



Keturi būsimų mentorių mokytojai - socialiniai darbuotojai - yra iš Leuphana universiteto (Leuneburg), su kuriuo bendradarbiaujama šiame projekte. Tinkamų savanorių įtraukimas buvo iššūkis. Bedarbių mokytojų arba socialinių darbuotojų Vokietijoje yra labai nedaug. Pradžioje planuota pirmąją mokymų sesiją organizuoti 2014 m. gegužės mėn., tačiau dauguma potencialių mentorių persigalvojo paskutinę minutę. Dėl šios priežasties mentorių mokymai, vyksiantys Rostock, buvo nukelti į 2014 m. spalį.

Grundtvig Mokymosi partnerystė  
2013-1-RO1-GRU06-29565 1

Neseniai į mentorių ugdymo turinį buvo įtraukta trumpos trukmės praktika vietinėje darbo biržoje. Tokiu būdu mentoriai geriau susipažins su Vokietijos socialine sistema ir turės progą užmegzti asmeninius kontaktus su darbuotojais. Mūsų nuomone, ši idėja gali būti naudinga kitiems LeGMe partneriams.

## Atsargus mentoriaus ir jo ugdytinio poros sudarymas – sėkmingos mentorystės programos raktas

Centro Studi ed Iniziative Europeo, Italija

Italijoje pirmieji mentorių mokymai įvyko 2014 m. birželį ir liepą, Palerme. 12 mūsų mentorių yra bedarbiai asmenys, migrantai, EST savanoriai, senjorai savanoriai, namų šeimininkės ir universitetų studentai. Mentorių mokymo programa buvo įgyvendinta penkių susitikimų metu, kurių kiekvienas buvo padalytas į dvi 90 min. sesijas. Mes koncentravomės ties šiomis temomis: mentorystės koncepcija ir įrankiai, patarimai ir pasiūlymai mentorystės veikloms. Mokymai baigėsi vizitu į du vietinius centrus ir mentorių-vaikų supažindinimu.

Mokymai buvo vedami patyrusio mentorių mokytojo, kuris naudojo skirtingus metodus ir įrankius: skaidrių prezentacijas, vaidmenų žaidimus, grupines diskusijas, apibendrinimus ir pan. Kiekvieno susitikimo pabaigoje, lektorius organizuodavo vertinimo veiklą, kuri buvo labai naudinga, kadangi pagal dalyvių mokymosi poreikius buvo koreguojami kitų susitikimų planai. Viso mokymų ciklo tikslas buvo padėti būsimiems mentoriams suprasti savo vaidmenį ir atsakomybes prieš mokyklinio amžiaus ugdytinius bei suteikti savanoriams būtinas teorinius ir praktinius įrankius darbui su vaikais.

Į programos įgyvendinimą įtrauktos trys institucijos (vaikų darželiai ir multikultūriniai centrai), kurios yra CESIE vietinės partnerės keliuose projektuose. Kiekvienas mentorius dirba su vienu ar dviem 6-10 metų amžiaus vaikais, kurie yra arba migrantai, ar priklausantys socialinės atskirties rizikos grupei, ar turinys ribotas pagalbos galimybes.

Mentorių ir vaikų porų sudarymas buvo labai kruopščiai valdomo proceso rezultatas.

Pirmiausia mentorių mokytojas ir mentoriai apsilankė vietiniuose centruose, kur susipažino su vaikais, darbuotojais ir savanoriais. Po vizito kiekvienas mentorius pildė vertinimo klausimynus, diskutavo apie šią patirtį ir tokiu būdu pasirinko centrą, kuriame norėtų dirbuotis. Mentorių mokytojas ir projekto koordinatoriai analizavo situaciją, kartu vertindami ir centrų vadovų grįžtamąjį



Grundtvig Mokymosi partnerystė  
2013-1-RO1-GRU06-29565 1

ryšį bei pageidavimus. Tokiu būdu į porų sudarymo procesą tiesiogiai buvo įtraukti: mentorių mokytojas, projekto koordinatorius, mentoriai, būsimi ugdytiniai ir vietiniai centrai.

## Mentoriai apie vaikus mokėsi tiek teoriškai, tiek iš patyrusio mentoriaus patirties

### ŠIUOLAIKINIŲ DIDAKTIKŲ CENTRAS, Lietuva

Lietuvoje mentorių mokymai prasidėjo 2014 m. birželį ir truko keturias dienas. Pirmieji 6 val. mokymai buvo surengti 2014 m. birželio 5-6 d. (dalyvavo 11 dalyvių), antrieji 8 val. mokymai įvyko rugsėjo 25-26 d. Juose dalyvavo 16 būsimų mentorių. Mokymai vyko vakarais, kadangi toks laikas patogus visiems savanoriams – studentams, bedarbiams ir dirbantiems žmonėms.

Vasaros mokymuose buvo orientuojamasi į savanorystę, motyvaciją, savęs pažinimą, toleranciją ir mokymąsi, kaip atpažinti temperamento tipą ir ką su tuo daryti. Rudens mokymuose buvo kalbama apie vaiko raidą, jo emocijų atpažinimą, efektyvų klausymąsi, konfliktų sprendimą, etiką, elgesį sudėtingose situacijose (pvz. į ką kreiptis pagalbos ir ką informuoti, jeigu vaikas kalba apie savęs žalojimą ir pan.). Mokymų metu dalyviai planavo ir dalijosi idėjomis, ką galima nuveikti su mažuoju draugu.

Mentoriai teigė, kad mokymai labai naudingi, ypač dalis apie temperamentą. Jiems svarbu (at)pažinti



vaiko būdą, kad vėliau būtų lengviau su jais dirbti. Be to, savanoriai sužinojo daugiau apie save ir suprato, ko galima tikėtis, kaip bendrauti su skirtingo temperamento tipo žmonėmis. Vaiko raidos etapų aptarimas taip pat buvo svarbus, kadangi tai padės geriau suprasti mažųjų draugų elgesį. Svarbiausia mokymų dalis, pasak mentorių, buvo pokalbiai su panašioje mentorystės programoje dalyvavusia savanore. Ji dalijosi savo patirtimi, kalbėjo apie tai, ką veikė su savo drauge. Mūsų mentoriams toks pašnekesys buvo itin motyvuojantis pradėti dirbti su

mažaisiais draugais.

Iš karto po mokymų mes pradėjome mentorių ir jų ugdytinių porų sudarymą, 14 porų pradėjo bendrauti. Mentoriai ir jų draugai susitinka kartą per savaitę ir tai truks šešis mėnesius.

## MUNTERwegs programos mentorių mokymosi patirties įteisinimo planai

### Verein MUNTERwegs, Šveicarija

2014 m. spalio pabaigoje organizavome baigiamąjį mentorystės programos grupės vakarėlį Baar



mieste, centrinėje Šveicarijoje. Pastaruosius 8 mėnesius 10 savanorių, nuo 17 iki 54 metų amžiaus, bendravo su darželinukais ir mokyklinukais. MUNTERwegs teikė šešias mokymo/konsultavimo sesijas šiai grupei. MUNTERwegs mentorystės programos siekis yra skatinti etnokultūrinę įvairovę mūsų bendruomenės institucijose. Mūsų troškimas yra pamatyti, kad dalyvaujantys programoje vaikai daro ryškų progresą tiek mokykloje, tiek už jos ribų. Iš vaikų mokytojų, mentorių ir tėvų atsiliepimų, mes galime tvirtinti, kad Baar

grupė pasiekė šiuos tikslus.

Siekėme, kad mentoriams mokymai/konsultavimas padėtų:

- ✓ Modeliuoti teigiamą pavyzdį bendrystės, artimo ryšio kūrimo tarp suaugusiojo ir vaiko;
- ✓ Formuoti įžvalgas apie vaikų ir jų šeimų gyvenimą, visuomenės gyvenimą ir visuomeninius santykius;
- ✓ Suvokti kitų pasaulį, ugdytis empatiją skirtingiems žmonėms;
- ✓ Įgyti įgūdžių darbui su vaikais ir taip prisidėti prie socialinės įtraukties;
- ✓ Įsitraukti į reikšmingą visuomenės gyvenimo kūrimą, suvokti įsitraukimo prasmę, stiprinti asmeninius ryšius su kitais visuomenės nariais;
- ✓ Reflektuoti įgytą patirtį, ugdytis atsparumą konfrontacijoms, plėsti tarpkultūrinį ir skirtingų kartų pažinimą;
- ✓ Mokyti bendrauti su kitų šalių piliečiais, plėsti akiratį;
- ✓ Susivokti skirtingose socialinėse srityse - švietime, socialiaame darbe, psichologijoje ir kt.
- ✓ Patirti intelektualinį pasitenkinimą ir įkvėpimą veikiant aktyviai su kitais.

Mes apmokėme tiek daug jaunų mentorių, kurių amžius yra maždaug 17 metų, todėl MUNTERwegs svarsto kaip įteisinti šią jų mokymosi patirtį. Būtų puiku sukurti sertifikatą, rodantį ir pripažįstantį neformalaus mokymosi metu (būnant mentoriumi MUNTERwegs programoje) įgytas kompetencijas. Bendravimas gimtąja ir užsienio kalba, mokėjimas mokyti, socialinės ir pilietinės kompetencijos, iniciatyvumas ir verslumas, kultūrinis sąmoningumas ir jo raiška yra pagrindinės mokymosi visą gyvenimą kompetencijos, kurios labai vertinamos ne tik pačių mentorių (CV, portfolijo), bet ir potencialių darbdavių bei universitetų.

## Tolimesni žingsniai

### **2014 m. spalio –2015 m. gegužė/birželis**

Mentorių konsultavimas įgyvendinant mentorystės programą bei monitoringo ir vertinimo sistemos taikymas.

### **2014 m. gruodis – 2015 m. vasaris**

Mentorių rengimo (konsultavimo) programos monitoringo ir vertinimo įrankių naudojimo aptarimas.

### **2015 m. vasario 5-6 d.**

Du paraleliai vykstantys projekto susitikimai: vienas Zagrebe (Kroatija), kitas – Schwerin (Vokietija). Vokietijoje susitiks partneriai iš Vokietijos, Rumunijos, Lietuvos ir Italijos. Susitikime Zagrebe dalyvauja Kroatijos, Šveicarijos, Slovakijos ir Norvegijos partnerių atstovai. Pagrindinės susitikimo veiklos bus: vertinimas ir grįžtamasis ryšys, diskusijos apie monitoringo ir vertinimo rezultatus, pakartotinė gairių peržiūra, mentorių patirties dalijimasis.

### **2015 m. vasaris - kovas**

Mentorių rengimo programų pakartotinė peržiūra.

### **2015 m. balandis - gegužė**

Gairių mentoriams ir programos koordinatoriams užbaigimas.

### **2015 m. gegužės 21-22 d.**

Baigiamoji konferencija Cluj-Napoca (Rumunija).

### **2015 m. birželis - liepa**

Vietiniai projekto rezultatų pristatymai kitiems suaugusiųjų švietėjams, lektoriams, bendruomenių atstovams.

## Svarbios datos

**2015 m. vasario mėn.** – partnerių ataskaitos apie pirmąjį parengtos programos įgyvendinimą, išbandymą.

**2015m. gegužės mėn.** – galutinė mentorių rengimo programų versija.

**2015 m. birželio mėn** – galutinė gairių mentoriams ir mentorių programos koordinatoriams versija.

Žvilgtelkite į projekto tinklapį <http://mentorineurope.wordpress.com> ir/arba projekto Facebook puslapį <https://www.facebook.com/pages/LEGME-Project/542814635798645>, visos aukščiau minėtos medžiagos bus prieinamos čia.

